

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾವಣೇನಾಪಹೃತಾನಾಂ ದೇವಾದಿಕನ್ಯಾನಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಚ ವಿಲಾಪಸ್ತಂ ಪ್ರತಿ
ಶಾಪಶ್ಚ ರಾವಣೇನ ಶೂರ್ಪಣಖಾಯಾ ಆಶ್ವಾಸನಂ ಖರೇಣ ಸಹ ತಸ್ಯಾ
ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ ಪ್ರೇಷಣಂ ಚ

ನಿವರ್ತಮಾನಃ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ರಾವಣಃ ಸ ದುರಾತ್ಮವಾನ್ |
ಜಹ್ರೇ ಪಥಿ ನರೇಂದ್ರರ್ಷಿದೇವದಾನವಕನ್ಯಕಾಃ || 7.24.1 ||

ದರ್ಶನೀಯಾಂ ಹಿ ಯಾಂ ರಕ್ಷಃ ಕನ್ಯಾಂ ಸ್ತ್ರೀ ವಾಥ ಪಶ್ಯತಿ |
ಹತ್ವಾ ಬಂಧುಜನಂ ತಸ್ಯಾ ವಿಮಾನೇ ತಾಂ ರುರೋಧ ಸಃ || 7.24.2 ||

ಏವಂ ಪನ್ನಗಕನ್ಯಾಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಸುರಮಾನುಷೀಃ |
ಯಕ್ಷದಾನವಕನ್ಯಾಶ್ಚ ವಿಮಾನೇ ಸೋಽಧ್ಯರೋಪಯತ್ || 7.24.3 ||

ತಾ ಹಿ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಂ ದುಃಖಾನ್ಮಮುಚುರ್ಬಾಷ್ಟಜಂ ಜಲಂ |
ತುಲ್ಯಮಗ್ನ್ಯರ್ಚಿಷಾಂ ತತ್ರ ಶೋಕಾಗ್ನಿಭಯಸಂಭವಂ || 7.24.4 ||

ತಾಭಿಃ ಸರ್ವಾನವದ್ಯಾಭಿರ್ನದೀಭಿರಿವ ಸಾಗರಃ |
ಆಪೂರಿತಂ ವಿಮಾನಂ ತದ್ ಭಯಶೋಕಾಶಿವಾಶ್ರುಭಿಃ || 7.24.5 ||

ನಾಗಗಂಧರ್ವಕನ್ಯಾಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಿತನಯಾಶ್ಚ ಯಾಃ |
ದೈತ್ಯದಾನವಕನ್ಯಾಶ್ಚ ವಿಮಾನೇ ಶತಶೋಽರುದನ್ || 7.24.6 ||

ದೀರ್ಘಕೇಶ್ಯಃ ಸುಚಾರ್ವಂಗ್ಯಃ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾಃ |
ಪೀನಸ್ತನತಟಾ ಮಧ್ಯೇ ವಜ್ರವೇದಿಸಮಪ್ರಭಾಃ || 7.24.7 ||

ರಥಕೂಬರಸಂಕಾಶೈಃ ಶ್ರೋಣಿದೇಶೈರ್ಮನೋಹರಾಃ |
ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಸುರಾಂಗನಾಪ್ರಖ್ಯಾ ನಿಷ್ಪಪ್ತಕನಕಪ್ರಭಾಃ || 7.24.8 ||

ಶೋಕದುಃಖಭಯತ್ರಸ್ತಾ ವಿಹ್ವಲಾಶ್ಚ ಸುಮಧ್ಯಮಾಃ |
ತಾಸಾಂ ನಿಶ್ವಾಸವಾತೇನ ಸರ್ವತಃ ಸಂಪ್ರದೀಪಿತಂ || 7.24.9 ||

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಮಿವಾಭಾತಿ ಸನ್ನಿರುದ್ಧಾಗ್ನಿ ಪುಷ್ಪಕಂ |
ದಶಗ್ರೀವವಶಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತಾಸ್ತು ಶೋಕಾಕುಲಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ || 7.24.10 ||

ದೀನವಕ್ತ್ರೇಕ್ಷಣಾಃ ಶ್ಯಾಮಾ ಮೃಗ್ಯಃ ಸಿಂಹವಶಾ ಇವ |
ಕಾಚಿಚ್ಚಿಂತಯತೀ ತತ್ರ ಕಿಂ ನು ಮಾಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ || 7.24.11 ||

ಕಾಚಿದ್ ದಧೌ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾ ಅಪಿ ಮಾಂ ಮಾರಯೇದಯಂ |
ಇತಿ ಮಾತ್ಸ್ಯಃ ಪಿತ್ಥಾನ್ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಭರ್ತೃನ್ ಭ್ರಾತೃಂಸ್ತಥೈವ ಚ || 7.24.12 ||

ದುಃಖಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟಾ ವಿಲೇಪುಃ ಸಹಿತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಕಥಂ ನು ಖಲು ಮೇ ಪುತ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಯಾ ವಿನಾ || 7.24.13 ||

ಕಥಂ ಮಾತಾ ಕಥಂ ಭ್ರಾತಾ ನಿಮಗ್ನಾಃ ಶೋಕಸಾಗರೇ |
ಹಾ ಕಥಂ ನು ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಭರ್ತುಸ್ತಸ್ಮಾದಹಂ ವಿನಾ || 7.24.14 ||

ಮೃತ್ಯೋ ಪ್ರಸಾದಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ನಯ ಮಾಂ ದುಃಖಭಾಗಿನೀಂ |
ಕಿಂ ನು ತದ್ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಪುರಾ ದೇಹಾಂತರೇ ಕೃತಂ || 7.24.15 ||

ಏವಂ ಸ್ಮ ದುಃಖಿತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪತಿತಾಃ ಶೋಕಸಾಗರೇ |
ನ ಖಲ್ವಿದಾನೀಂ ಪಶ್ಯಾಮೋ ದುಃಖಸ್ಯಾಸ್ಯಾಂತಮಾತ್ಮನಃ || 7.24.16 ||

ಅಹೋ ಧಿಜ್ಞಾನುಷಂ ಲೋಕಂ ನಾಸ್ತಿ ಖಲ್ವಧಮಃ ಪರಃ |
ಯದ್ ದುರ್ಬಲಾ ಬಲವತಾ ಭರ್ತಾರೋ ರಾವಣೇನ ನಃ || 7.24.17 ||

ಸೂರ್ಯೇಣೋದಯತಾ ಕಾಲೇ ನಕ್ಷತ್ರಾಣೀವ ನಾಶಿತಾಃ |
ಅಹೋ ಸುಬಲವದ್ ರಕ್ಷೋ ವಧೋಪಾಯೇಷು ರಜ್ಯತೇ || 7.24.18 ||

ಅಹೋ ದುರ್ವೃತ್ತಮಾಸ್ಥಾಯ ನಾತ್ಮಾನಂ ವೈ ಜುಗುಪ್ಸತೇ |
ಸರ್ವಥಾ ಸದೃಶಸ್ತಾವದ್ ವಿಕ್ರಮೋಽಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ || 7.24.19 ||

ಇದಂ ತ್ವಸದೃಶಂ ಕರ್ಮ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶನಂ |
ಯಸ್ಮಾದೇಷ ಪರಕ್ಯಾಸು ರಮತೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮಃ || 7.24.20 ||

ತಸ್ಮಾದ್ ವೈ ಸ್ತ್ರೀಕೃತೇನೈವ ವಧಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ದುರ್ಮತಿಃ |
ಸತೀಭಿರ್ವರನಾರೀಭಿರೇವಂ ವಾಕ್ಯೇಽಭ್ಯುದೀರಿತೇ || 7.24.21 ||

ನೇದುರ್ದುಂದುಭಯಃ ಖಸ್ಥಾಃ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಃ ಪಪಾತ ಚ |
ಶಪ್ತಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸ ತು ಸಮಂ ಹತೌಜಾ ಇವ ನಿಷ್ಪ್ರಭಃ || 7.24.22 ||

ಪತಿವ್ರತಾಭಿಃ ಸಾಧ್ವೀಭಿರ್ಬಭೂವ ವಿಮನಾ ಇವ |
ಏವಂ ವಿಲಪಿತಂ ತಾಸಾಂ ಶೃಣ್ವನ್ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಃ || 7.24.23 ||

ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀ ಲಂಕಾಂ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ನಿಶಾಚರೈಃ |
ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಘೋರಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ || 7.24.24 ||

ಸಹಸಾ ಪತಿತಾ ಭೂಮೌ ಭಗಿನೀ ರಾವಣಸ್ಯ ಸಾ |
ತಾಂ ಸ್ವಸಾರಂ ಸಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ರಾವಣಃ ಪರಿಸಾಂತ್ವಯನ್ || 7.24.25 ||

ಅಬ್ರವೀತ್ ಕಿಮಿದಂ ಭದ್ರೇ ವಕ್ತುಕಾಮಾಸಿ ಮಾಂ ದ್ರುತಂ |
ಸಾ ಬಾಷ್ಪಪರಿರುದ್ಧಾಕ್ಷೀ ರಕ್ತಾಕ್ಷೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 7.24.26 ||

ಕೃತಾಸ್ಮಿ ವಿಧವಾ ರಾಜಂಸ್ತ್ವಯಾ ಬಲವತಾ ಬಲಾತ್ |
ಏತೇ ರಾಜಂಸ್ತ್ವಯಾ ವೀರ್ಯಾದ್ ದೈತ್ಯಾ ವಿನಿಹತಾ ರಣೇ || 7.24.27 ||

ಕಾಲಕೇಯಾ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಾಃ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚತುರ್ದಶ |
ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಗರೀಯಾನ್ ಮೇ ತತ್ರ ಭರ್ತಾ ಮಹಾಬಲಃ || 7.24.28 ||

ಸೋಽಪಿ ತ್ವಯಾ ಹತಸ್ತಾತ ರಿಪುಣಾ ಭ್ರಾತೃಗಂಧಿನಾ |
ತ್ವಯಾಸ್ಮಿ ನಿಹತಾ ರಾಜನ್ ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ ಬಂಧುನಾ || 7.24.29 ||

ರಾಜನ್ ವೈಧವ್ಯಶಬ್ದಂ ಚ ಭೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವತ್ಕೃತಂ ಹೃಹಂ |
ನನು ನಾಮ ತ್ವಯಾ ರಕ್ಷ್ಯೋ ಜಾಮಾತಾ ಸಮರೇಷ್ಟಪಿ || 7.24.30 ||

ಸ ತ್ವಯಾ ನಿಹತೋ ಯುದ್ಧೇ ಸ್ವಯಮೇವ ನ ಲಜ್ಜಸೇ |
ಏವಮುಕ್ತೋ ದಶಗ್ರೀವೋ ಭಗಿನ್ಯಾ ಕ್ರೋಶಮಾನಯಾ || 7.24.31 ||

ಅಬ್ರವೀತ್ ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವಾ ತಾಂ ಸಾಮಪೂರ್ವಮಿದಂ ವಚಃ |
ಅಲಂ ವತ್ಸೇ ರುದಿತ್ವಾ ತೇ ನ ಭೇತವ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ || 7.24.32 ||

ದಾನಮಾನಪ್ರಸಾದೈಸ್ತ್ವಾಂ ತೋಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯತ್ನತಃ |
ಯುದ್ಧಪ್ರಮತ್ತೋ ವ್ಯಾಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಜಯಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಕ್ಷಿಪಿಷ್ಯರಾನ್ || 7.24.33 ||

ನಾಹಮಜ್ಞಾಸಿಷಂ ಯುಧ್ಯನ್ ಸ್ವಾನ್ ಪರಾನ್ ವಾಪಿ ಸಂಯುಗೇ |
ಜಾಮಾತರಂ ನ ಜಾನೇ ಸ್ಮ ಪ್ರಹರನ್ ಯುದ್ಧದುರ್ಮದಃ || 7.24.34 ||

ತೇನಾಸೌ ನಿಹತಃ ಸಂಖ್ಯೇ ಮಯಾ ಭರ್ತಾ ತವ ಸ್ವಸಃ |
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ತು ಯತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತತ್ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಹಿತಂ || 7.24.35 ||

ಭ್ರಾತುರೈಶ್ವರ್ಯಯುಕ್ತಸ್ಯ ಖರಸ್ಯ ವಸ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ |
ಚತುರ್ದಶಾನಾಂ ಭ್ರಾತಾ ತೇ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 7.24.36 ||

ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರಯಾಣೇ ದಾನೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹಾಬಲಃ |
ತತ್ರ ಮಾತೃಷ್ಟಸೇಯಸ್ತೇ ಭ್ರಾತಾಯಂ ವೈ ಖರಃ ಪ್ರಭುಃ || 7.24.37 ||

ಭವಿಷ್ಯತಿ ತವಾದೇಶಂ ಸದಾ ಕುರ್ವನ್ ನಿಶಾಚರಃ |
ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛತ್ವಯಂ ವೀರೋ ದಂಡಕಾನ್ ಪರಿರಕ್ಷಿತುಂ || 7.24.38 ||

ದೂಷಣೋಽಸ್ಯ ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಬಲಃ |
ತತ್ರ ತೇ ವಚನಂ ಶೂರಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಸದಾ ಖರಃ || 7.24.39 ||

ರಕ್ಷಸಾಂ ಕಾಮರೂಪಾಣಾಂ ಪ್ರಭುರೇಷ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸೈನ್ಯಮಸ್ಯಾದಿದೇಶ ಹ || 7.24.40 ||

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ವೀರ್ಯಶಾಲಿನಾಂ |
 ಸ ತೈಃ ಪರಿವೃತಃ ಸರ್ವೈ ರಾಕ್ಷಸೈಃಪೂರ್ವದರ್ಶನೈಃ || 7.24.41 ||

ಆಗಚ್ಛತ ಖರಃ ಶೀಘ್ರಂ ದಂಡಕಾನಕುತೋಭಯಃ |
 ಸ ತತ್ರ ಕಾರಯಾಮಾಸ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಹತಕಂಟಕಂ |
 ಸಾ ಚ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ತತ್ರ ನೃವಸದ್ ದಂಡಕೇ ವನೇ || 7.24.42 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
 ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||